

Domnule rector,
Stimați profesori și doctoranzi,
Onorat auditoriu,

Vin cu deosebită emoție și mândrie la această întâlnire cu Alma Mater Napocensis. Emoție, pentru că sunt eu însumi absolvent al școlii clujene, într-o vreme în care Universitatea "Babeș-Bolyai" făcea operă de pionierat în învățământul românesc, inițiind studiul științelor politice.

Vin cu mândrie, deopotrivă, la Cluj, pentru că aparțin acestei familii spirituale care a demonstrat, prin evoluția sa constantă din ultimul sfert de secol, că voința și inteligența pot asigura convergența cu spațiul valorilor și standardelor de performanță occidentale.

Sunt încrezător că, în această sferă de avangardă academică, școala doctorală de relații internaționale și studii de securitate constituie un cadru de formare profesională de excepție. Trebuie să recunosc, de altfel, că, dincolo de bucuria regăsirii Clujului universitar, acesta e motivul principal pentru care mă aflu aici. Aici se formează elitele care vor conduce România, iar valorile dobândite în acest proces de formare constituie bazele decizionale ale viitorilor lideri.

Vă recomandă în acest sens atât procesul formativ de înalt nivel, cât și dinamica raportării la un context global într-o evoluție accelerată. Să ne gândim numai câte provocări au zguduit lumea în care trăim de când unii și-au început studiile doctorale. Și să ne întrebăm cum va arăta această lume în momentul în care își vor finaliza studiile.

Traversăm o etapă istorică al cărei cuvânt de ordine este criza. Fie că e vorba de crize doar aparent abstracte, dar cu un grav impact pe termen mediu și lung – cum sunt criza energetică ori demografică. Fie că e vorba de crizele stringente, care se succed într-un ritm tot mai dificil de gestionat: de la criza economică, la consecința ei cea mai dramatică, falimentul elen; de la criza ucraineană, la cea siriană; de la amenințarea teroristă la exodul spre Europa. Această aglomerare de pusee critice propagă, la nivel global, o tensiune fără precedent în ultimele decenii.

Din perspectiva structurilor de informații constatăm o deplasare către cetățean a vulnerabilităților care vizau în mod clasic sistemul statal. Într-o măsură tot mai mare, cetățeanul devine o potențială țintă a acestor crize în cascadă, care contribuie la deteriorarea stării de securitate colectivă și individuală. Ne confruntăm cu o schimbare majoră de paradigmă a mediului de securitate, în condițiile în care siguranța națională reprezintă, de acum, suma nivelurilor de siguranță ale cetățenilor.

Serviciul Român de Informații se află, deja, într-un amplu proces de adaptare la noile provocări asimetrice. În acest sens, consider vitală crearea unui parteneriat între comunitatea de informații și societatea românească. Numai prin acest parteneriat între stat și cetățeni vom reuși să gestionăm adecvat riscurile atipice cu care ne confruntăm.

În viziunea mea strategică, acest parteneriat pentru siguranța cetățeanului reprezintă un pas important, într-un proces, mai amplu și necesar, de eficientizare a activității instituțiilor statului și, totodată, de apărare a valorilor democratice specifice societății deschise și democrației participative.

Democrația nu înseamnă doar voința unei majorități politice, parlamentare. Democrația înseamnă mai mult decât alternanța la putere în baza alegerilor. Desigur, acestea sunt premisele unei societăți libere. Dar democrația funcțională înseamnă guvernare în serviciul cetățeanului, asigurând acestuia posibilitatea controlului atât de necesar evitării derapajelor.

Nu avem dreptul să uităm că, într-o democrație, nimic nu e câștigat definitiv fără implicarea permanentă a tuturor celor cărora nu le e indiferentă soarta comunității în care trăiesc. Avertismentul lui Edmund Burke rămâne, în acest sens, actual pentru societatea românească: ”Pentru ca răul să triumfe, este suficient ca oamenii buni să nu facă nimic”.

Pentru mine, democrația înseamnă atât libertăți civile – de exprimare și de asociere, dar și responsabilitate socială și instituții eficiente și puternice, într-un sistem de control și echilibru care să garanteze respectarea adevărului fundamental pe care l-a sintetizat, într-un mod elocvent, John Stuart Mill: ”Libertatea fiecăruia se termină acolo unde începe libertatea celui alt”.

Într-o societate deschisă, axată pe aceste coordonate, serviciu secret nu înseamnă secretos. Se impune o mai bună comunicare publică, drept bază a încrederii cetățenilor în determinarea comunității de informații de a apăra, în cadrul inviolabil al valorilor democratice, securitatea cetățeanului – ca o coordonată fundamentală a siguranței naționale.

Sunt ferm convins că, așa cum, de pildă, nu se poate alege între mai multă ori mai puțină Europă – dezbateri la modă, azi – de asemenea nu poate exista opțiunea între mai multă sau mai puțină democrație. Renunțarea la edificarea Europei Unite nu poate însemna decât revenirea la demonii trecutului. De asemenea, mai puțină democrație, indiferent sub ce pretext, ar fi echivalentul unei dezolante căderi în timp.

Este unul din imperativele de care vom ține cont în procesul de redefinire a cadrului legislativ, în acord cu noile provocări.

SRI a cunoscut, în anii tranziției românești, o transformare instituțională care l-a adus la nivelul standardelor de performanță ale serviciilor occidentale de informații. Persistă, însă, critici, unele întemeiate. Un prim răspuns cred că trebuie să fie optimizarea resurselor. Provocările cu care ne confruntăm ne obligă la un management cât mai inteligent și mai eficient al resurselor de care dispunem.

Sunt, de asemenea, adeptul ideii de mai multă transparentă, pe care o consider indispensabilă informării publice corecte și exercitării controlului democratic. Nu este un proces ușor, dar, pentru a reuși cu adevărat desprinderea de trecut, consider necesară permanenta raportare la valorile pe care am ținut să le evoc și care ordonează o puternică opțiune democratică.

Totodată, consider că o colaborare mai strânsă cu sfera academică, precum și recrutarea de personal din această zonă vor marca o ancorare mai accentuată a Serviciului Român de Informații într-un spațiu de performanță și mentalități inovatoare.

Doamnelor și domnilor,

Una din prioritățile mandatului meu este consolidarea cooperării în cadrul parteneriatului strategic cu Statele Unite și cu aliații noștri din comunitatea euro-atlantică de informații. Ne preocupă mai buna coordonare a capacităților de anticipare și prevenire, precum și de reacție și analiză, în condițiile în care ceea ce numim războiul hibrid înseamnă proeminența acțiunii actorilor non-militari asupra recursului la forțele convenționale.

România este poziționată, geostrategic, într-un spațiu critic, marcat profund de tendința de deplasare a problematicii Orientului Mijlociu în zona Mării Negre și spre porțile Uniunii Europene. Fragilitatea Republicii Moldova și conflictul înghețat din Transnistria, Crimeea anexată ilegal și conflictul din estul Ucrainei, criza refugiaților, insurgența kurdă și războiul din Siria, cu întreaga sa ramificație teroristă – toate acestea sunt provocări majore, care

se întrepătrund în periculoasa evidențiere a raporturilor de forțe la care asistăm în plan internațional. Din păcate, având un ecou alarmant în planul securității naționale.

În această perioadă, de la preluarea mandatului de director, am avut întâlniri cu toți partenerii strategici ai României și cu vecinii noștri. În zona de intelligence, valoarea supremă a unui parteneriat constă în lucrurile care se fac, nu în partea declarativă. Dar, dincolo de această componentă operativă fundamentală, așa cum a reieșit și din aceste dialoguri bilaterale, buna guvernare a devenit o obligație strategică în partea noastră de lume, care se confruntă cu o criză de securitate ce se manifestă atipic.

În acest sens, întărirea instituțiilor statului, contracararea spionajului, proliferării, a propagandei și terorismului, migrației, lupta împotriva corupției, sunt elemente-cheie în asigurarea rezistenței la amenințările din jur. România a devenit o insulă de democrație și stabilitate în regiune, iar această reușită trebuie apărută.

În această realitate complexă, cetățeanului nu-i mai revine doar rolul clasic de beneficiar al securității naționale, ci se impune reevaluarea potențialului său. Din perspectiva mea, cetățeanul este esența devizei noastre "Patria a priori". Aceasta este esența parteneriatului pe care îl propunem societății românești.

Un parteneriat în cadrul căruia, sper, comunitatea academică va avea un rol substanțial. Vă asigur, în acest sens, de întreaga mea disponibilitate pentru o cât mai consistentă și deschisă cooperare.

Vă mulțumesc pentru atenția acordată și pentru această invitație la Cluj, care mi-a oferit posibilitatea să-mi prezint credințele, valorile și viziunea despre democrație, societatea românească și Serviciul Român de Informații.

Vă doresc să aveți parte de reușite care să vă împlinească, uman și profesional, aici, acasă, în inima Transilvaniei noastre dragi! Sunt convins că România are un enorm potențial de a fi performantă și competitivă, dacă vom face, în planul managementului instituțional, efortul de a da resurselor de inteligență și dinamism șansa valorizării în propria țară.

Vă mulțumesc. Doamne ajută!